

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบโทรคมนาคมส่งผลให้การผลิตและการใช้สารสนเทศมีการขยายตัวในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ทำให้สังคมในปัจจุบันเป็นสังคมสารสนเทศ บุคคลจึงต้องมีการปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ต้องเป็นผู้ที่รู้จักแสวงหาความรู้ เรียนรู้ตลอดเวลา รู้จักใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศเป็นเครื่องมือ เพื่อนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจคัดเลือกสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง ทักษะเหล่านี้คือ การรู้สารสนเทศ (Information literacy) ที่หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการรู้ถึงความต้องการสารสนเทศ ความสามารถในการวิเคราะห์ กำหนดแหล่งสารสนเทศ การเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการ การประเมินและการใช้สารสนเทศที่ค้นคืนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ALA, 1989 ; สมาน ลอยฟ้า, 2545 :26) การรู้สารสนเทศ ถือว่าเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

การรู้สารสนเทศจึงมีความสำคัญต่อการศึกษาและมีความสอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ปีพุทธศักราช 2542 ที่มีสาระหลักคือ การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมีแนวคิดที่ส่งเสริมบทบาทของการรู้สารสนเทศและความจำเป็นที่จะต้องสร้างให้ผู้เรียนเป็นผู้รู้สารสนเทศซึ่งมีแนวทางดำเนินการดังนี้ (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้, 2543 : 1)

- 1) การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้รักการอ่าน ใฝ่รู้ เกิดการเรียนรู้ มีความรอบรู้ เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
- 2) การส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา ฝึกอบรมการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ
- 3) การวิจัยและพัฒนา การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ พัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ
- 4) การจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ โดยมีการประสานความร่วมมือกันทุกฝ่าย และให้มีการเรียนรู้จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

5) การส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์ ศูนย์เทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ

6) การผลิต การพัฒนา และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาซึ่งครอบคลุมแบบเรียน ตำรา หนังสือวิชาการ สิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีเป็นสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่สำคัญในภาคใต้ เปิดสอนทั้งในระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท จนถึงระดับปริญญาเอก เพื่อดำเนินการตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาและเสริมสร้างให้ผู้เรียนเป็นผู้รู้สารสนเทศ มีการจัดทำหลักสูตรที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปใช้พัฒนาท้องถิ่นหรือชุมชนของตนเอง และเน้นการจัดการเรียนการสอนที่ใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนให้สะดวกยิ่งขึ้น

ในการพัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้รักการอ่าน ใฝ่รู้ เกิดการเรียนรู้ มีความรอบรู้ เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนและนอกห้องเรียน พร้อมทั้งจัดให้มีสำนักหอสมุดที่ช่วยในการศึกษาค้นคว้าสารสนเทศแก่นักศึกษาทุกคน เพื่อให้มีทักษะในการสืบค้นและการรู้สารสนเทศที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (สุวิมล เขียวแก้ว และคณะ, 2545 : 266) โดยเฉพาะนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ซึ่งเพิ่งเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พบว่า สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนต่างๆทั่วประเทศ ร้อยละ 70 เป็นนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนต่างๆในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และอีกร้อยละ 30 เป็นนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากจังหวัดอื่นในภาคใต้และภูมิภาคอื่นในประเทศไทย (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, งานทะเบียนและสถิตินักศึกษา, 2548) จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่านักศึกษาที่เข้ามาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีความหลากหลายในเรื่องภูมิหลังด้านการศึกษาที่ต่างกัน ทั้งนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนต่างๆในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากจังหวัดอื่นในภาคใต้และภูมิภาคอื่นในประเทศไทย ทั้งด้านประเภทโรงเรียนที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษา ประเภทจังหวัดที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษา ระดับผลการเรียน ประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ซึ่งสิ่งเหล่านี้น่าจะมีส่วนทำให้การรู้สารสนเทศของนักศึกษามีความแตกต่างกัน

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เนื่องจากเป็นนักศึกษาที่เพิ่งเริ่มต้นในการเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษา ว่ามีการรู้สารสนเทศที่แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร เพื่อเป็นแนวทางให้อาจารย์และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีการพัฒนาหลักสูตรและเตรียมความพร้อมในการวางแผนการจัดการศึกษาด้านการรู้สารสนเทศ แก่นักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาความรู้

ความสามารถทักษะการรู้สารสนเทศด้านต่างๆให้มีระดับสูงขึ้นเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาศาสนาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ค้นหาการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
2. เปรียบเทียบการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ตามคณะที่ศึกษา ประเภทโรงเรียนที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษา ประเภทจังหวัด ที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษา ระดับผลการเรียน ประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดและการรู้สารสนเทศ

สมมติฐานการวิจัย

การรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีความแตกต่างกันจำแนกตาม คณะที่ศึกษา ประเภทโรงเรียนที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษา ประเภทจังหวัดที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษา ระดับผลการเรียน ประสบการณ์ในการเรียน วิชาการใช้ห้องสมุดและการรู้สารสนเทศ

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาศาสนาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีความสำคัญดังนี้

1. เป็นข้อมูลเพื่อการเตรียมความพร้อมในการวางแผนการจัดการศึกษาศาสนาให้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
2. ทราบความแตกต่างการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ตามคณะที่ศึกษา ประเภทโรงเรียนที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษา ประเภทจังหวัดที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษา ระดับผลการเรียน ประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดและการรู้สารสนเทศ เพื่อการพัฒนาการรู้สารสนเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2548 ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำนวน 5 คณะและ 1 วิทยาลัย ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาการสื่อสาร คณะศิลปกรรมศาสตร์ และวิทยาลัยอิสลามศึกษา

กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี

ผู้วิจัยใช้มาตรฐานการรู้สารสนเทศระดับอุดมศึกษาสมาคมห้องสมุดมหาวิทยาลัยและวิจัยแห่งสหรัฐอเมริกา (ACRL, 2000) จึงได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตัวแปรและแนวคิดที่ได้จากการศึกษาที่สอดคล้องกับการรู้สารสนเทศดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี

การรู้สารสนเทศ

คุณลักษณะเฉพาะบุคคล

- 1) เพศ
- 2) อาชีพ
- 3) ระยะเวลาที่ศึกษา
- 4) ชั้นปีที่ศึกษา
- 5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 6) กลุ่มสาขาวิชา
- 7) ระบบการศึกษา
- 8) วุฒิการศึกษา
- 9) ประสบการณ์ในการทำงาน
- 10) ประสบการณ์ในการเรียนวิชา
การใช้ห้องสมุด หรือ ประสบการณ์ในการ
ฝึกอบรมการใช้ห้องสมุด

การรู้สารสนเทศ (Information literacy)

ศาสตราจารย์ ดร. สตีเฟน ลี และ ดร. ลีน่า ชูเชอร์
ทำโดย รัชชานันท์ พิริยะกุล

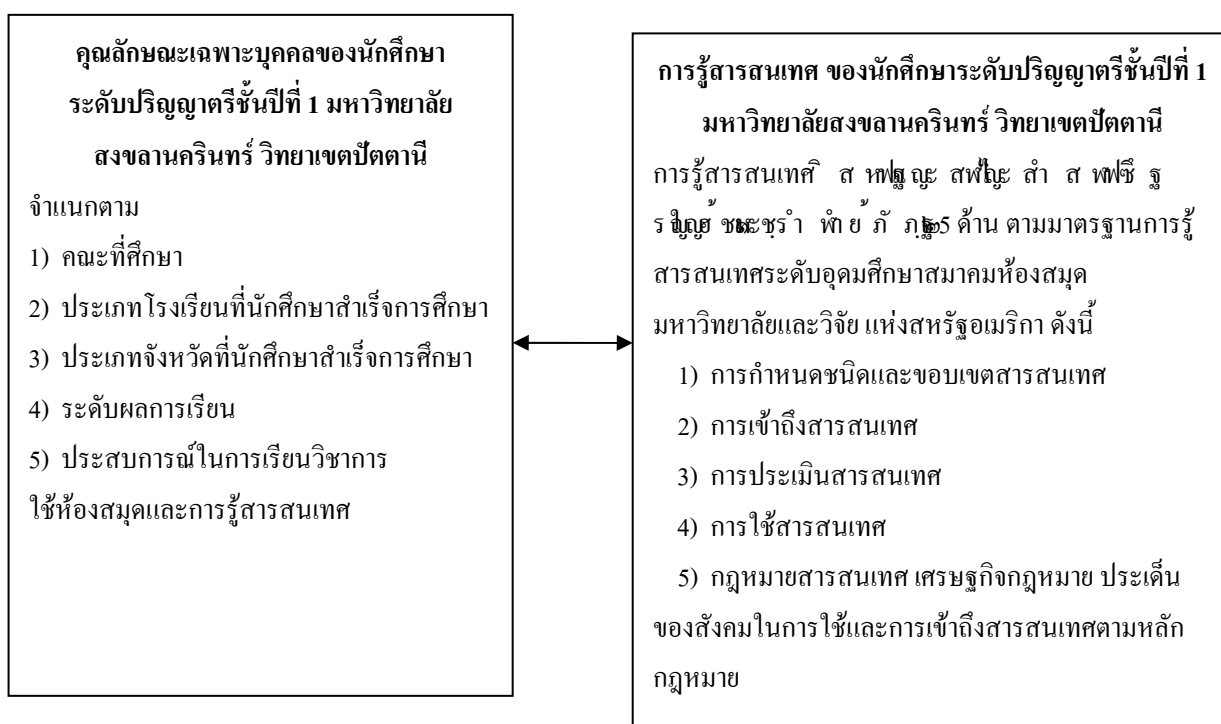
- 1) ผู้รู้สารสนเทศสามารถกำหนดชนิดและขอบเขตของสารสนเทศที่ตนเองต้องการได้
- 2) ผู้รู้สารสนเทศสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- 3) ผู้รู้สารสนเทศสามารถประเมินสารสนเทศและแหล่งที่มาอย่างมีวิจารณญาณ รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงสารสนเทศที่ได้รับการคัดเลือกไว้แล้วกับพื้นฐานความรู้เดิมที่ตนเองมีอยู่ได้
- 4) ผู้รู้สารสนเทศในฐานะบุคคลหรือสมาชิกของกลุ่มสามารถใช้สารสนเทศในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 5) ผู้รู้สารสนเทศมีความเข้าใจในเรื่อง เศรษฐกิจ กฎหมาย และประเด็นของสังคมเกี่ยวกับการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศ รวมถึงการใช้สารสนเทศอย่างถูกต้องตามหลักจริยธรรมและกฎหมาย

จากกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี ผู้วิจัยได้เลือกตัวแปรที่จะศึกษาการรู้สารสนเทศของนักศึกษา
ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิด
การวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

การศึกษากรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยมีแนวคิดว่าเนื่องจากการศึกษา การรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่มีระดับชั้นปีการศึกษาเดียวกัน ดังนั้นการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกตัวแปรเพียงบางตัวจากกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีโดยเลือกจากตัวแปรต้นคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังที่ ปภาดา เจียวก๊ก (2547) ; วนุชชิตา สุภักควนิช (2547) ศึกษาการรู้สารสนเทศของ นักศึกษาที่จำแนกตามระดับผลการเรียนพบว่าทำให้การรู้สารสนเทศแต่ละด้านแตกต่างกัน ส่วนคณะที่ ศึกษา ดังที่ ดวงกมล อุ่นจิตติ (2545) ศึกษาและพบว่านักศึกษาที่สังกัดคณะวิชาต่างกัันมีการรู้ สารสนเทศต่างกัน และประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ดังที่ วนุชชิตา สุภักควนิช (2547) ; ดวงกมล อุ่นจิตติ (2545) ศึกษาพบว่านักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดต่างกัน ทำให้มีการรู้สารสนเทศต่างกัน

ส่วนตัวแปรเพศ ซึ่งเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่น่าสนใจนำมาทำการวิจัย แต่ผู้วิจัยไม่ได้นำมาเป็นตัวแปร ในการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากได้ศึกษาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรู้สารสนเทศ พบว่า ตัวแปรเพศไม่มีความแตกต่างในเรื่องการรู้สารสนเทศ

และเนื่องจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เป็นสถาบันการศึกษาซึ่งอยู่ในเขต สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประเพณี และการศึกษา ผู้วิจัยจึงได้เพิ่ม ตัวแปร ประเภทโรงเรียนที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษา โดยจำแนกเป็นโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญเดิม โรงเรียนในสังกัดเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และโรงเรียนประเภทอื่นๆ (สาธิต เทศบาล อาชีวศึกษา) และจากการสำรวจข้อมูลจากงานทะเบียนและสถิตินักศึกษา พบว่า ในปีการศึกษา 2548 นักศึกษาระดับ ปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ร้อยละ 68 สำเร็จการศึกษาจาก โรงเรียนในสังกัดเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ร้อยละ 22 สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนในสังกัดกรม สามัญเดิม และอีกร้อยละ 10 สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนประเภทอื่นๆ (สาธิต เทศบาล อาชีวศึกษา) (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, งานทะเบียนและสถิตินักศึกษา, 2548.) ซึ่งระบบการ เรียนการสอนของโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท มีความแตกต่างกันทั้งในด้านของ โครงสร้างหลักสูตร การจัด กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดประเมินผล สื่อเทคโนโลยีการศึกษา บุคลากร การบริหารจัดการ และการประกันคุณภาพ (พิสุทธิ์ บุญเจริญ, 2541 : 18) ซึ่งมีลักษณะการจัดการศึกษาที่ต่างกันดังนี้

โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญเดิม เป็นโรงเรียนที่มีการสอนในระดับมัธยมศึกษาโดยใช้หลักสูตร มัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งจะเน้นการเรียนการสอนในวิชาสามัญทั่วไป

โรงเรียนในสังกัดเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เป็นโรงเรียนที่แปรสภาพและพัฒนาการจาก สถานศึกษาที่เรียกว่า “ปอเนาะ” และได้รับการปรับปรุงเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ตาม โครงการปรับปรุง ปอเนาะ เป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม เป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา

อิสลาม ตามมาตรา 15(1) และ 15(2) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2525 เป็นโรงเรียนที่ทำการสอนทั้งวิชาศาสนาและวิชาสามัญหรือวิชาชีพควบคู่กันไป

โรงเรียนประเภทอื่นๆ (สาธิต เทศบาล อาชีวศึกษา) ซึ่งโรงเรียนดังกล่าวจะมีหลักสูตรการเรียนการสอนที่มีลักษณะเฉพาะสาขา จากที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษาในประเภทโรงเรียนต่างกันมีความรู้และภูมิหลังในการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่างกัน จึงทำให้ประเภทโรงเรียนเป็นตัวแปรที่น่าจะมีผลต่อการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อีกด้วย

ส่วนตัวแปรประเภทจังหวัดที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษาซึ่งเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่น่าสนใจ ผู้วิจัยจึงได้จำแนกประเภทจังหวัดที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษาดังนี้ โรงเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โรงเรียนในจังหวัดอื่นในภาคใต้ และโรงเรียนในภูมิภาคอื่น

เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีประชาชนนับถือศาสนาอิสลามเป็นจำนวนมากกว่าร้อยละ 80 ของประชากรในพื้นที่ (พิสุทธิ บุญเจริญ, 2541 : 15) ประชาชนเหล่านี้นับถือศาสนาอย่างเคร่งครัด ใ้บุตรหลานเรียนทางด้านศาสนา โดยจะส่งเข้าเรียนตั้งแต่เด็ก ซึ่งเป็นประเพณีปฏิบัติของประชาชนในแถบสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนั้นการจัดการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงมีรูปแบบที่รวมกันระหว่างวิชาศาสนาและวิชาสามัญซึ่งทำให้ครูอาจารย์ทางโรงเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีภาระที่ค่อนข้างหนักกว่าโรงเรียนในจังหวัดอื่นๆในประเทศไทย เนื่องจากต้องสอนทั้งวิชาศาสนาและวิชาสามัญ (ชิดชนก เจริญเชาว์, 2541: 29) ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาจากเขตพื้นที่จังหวัดอื่นๆในประเทศไทย ที่มีการเรียนการสอนที่เน้นวิชาสามัญให้กับนักเรียนเพียงอย่างเดียว ซึ่งสามารถให้ความรู้ได้อย่างเต็มที่ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่า ประเภทจังหวัดที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษา น่าจะมีผลต่อการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระได้แก่

คุณลักษณะเฉพาะบุคคลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี จำแนกตาม

1.1. คณะที่ศึกษา จำแนกเป็น

- 1.1.1 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 1.1.2 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
- 1.1.3 คณะศึกษาศาสตร์
- 1.1.4 คณะวิทยาการสื่อสาร
- 1.1.5 คณะศิลปกรรมศาสตร์
- 1.1.6 วิทยาลัยอิสลามศึกษา

1.2. ประเภทโรงเรียนที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษา จำแนกเป็น

- 1.2.1 โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา
- 1.2.2 โรงเรียนในสังกัดเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
- 1.2.3 โรงเรียนประเภทอื่นๆ (สาธิต เทศบาล อาชีวศึกษา)

1.3. ประเภทจังหวัดที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษา จำแนกเป็น

- 1.3.1 โรงเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
- 1.3.2 โรงเรียนในจังหวัดอื่นในภาคใต้
- 1.3.3 โรงเรียนในภูมิภาคอื่น

1.4. ระดับผลการเรียน

- 1.4.1 ระดับผลการเรียนต่ำกว่า 2.00
- 1.4.2 ระดับผลการเรียนระหว่าง 2.00-2.99
- 1.4.3 ระดับผลการเรียนมากกว่า 3.00

(ปกาดา เจียวก๊ก, 2547 : 3)

1.5. ประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดและการรู้สารสนเทศ

- 1) มี
- 2) ไม่มี

2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 การรู้สารสนเทศ 5 มาตรฐาน คือ

- 2.1.1 ด้านการกำหนดชนิดและขอบเขตสารสนเทศ
- 2.1.2 ด้านการเข้าถึงสารสนเทศ
- 2.1.3 ด้านการประเมินสารสนเทศ
- 2.1.4 ด้านการใช้สารสนเทศ
- 2.1.5 ด้านกฎหมายสารสนเทศ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การรู้สารสนเทศ (Information literacy) หมายถึง ความรู้ความสามารถของบุคคลเกี่ยวกับสารสนเทศในลักษณะต่อไปนี้

- 1) ผู้รู้สารสนเทศสามารถกำหนดชนิดและขอบเขตของสารสนเทศที่ตนเองต้องการได้
- 2) ผู้รู้สารสนเทศสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- 3) ผู้รู้สารสนเทศสามารถประเมินสารสนเทศและแหล่งที่มาอย่างมีวิจารณญาณ รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงสารสนเทศที่ได้รับการคัดเลือกไว้แล้วกับพื้นฐานความรู้เดิมที่ตนเองมีอยู่ได้
- 4) ผู้รู้สารสนเทศในฐานะบุคคลหรือสมาชิกของกลุ่มสามารถใช้สารสนเทศในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 5) ผู้รู้สารสนเทศมีความเข้าใจในเรื่อง เศรษฐกิจ กฎหมาย รวมถึงการใช้สารสนเทศอย่างถูกต้องตามหลักจริยธรรมและกฎหมาย

นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 จาก 5 คณะ 1 วิทยาลัยของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาการสื่อสาร คณะศิลปกรรมศาสตร์ และวิทยาลัยอิสลามศึกษา

โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่มีการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา ที่สังกัดกรมสามัญศึกษาหรือทบวงมหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา 2542

โรงเรียนในสังกัดเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หมายถึง โรงเรียนเอกชนที่แปรสภาพและ พัฒนาการจากสถานศึกษาที่เรียกว่า “ปอเนาะ” และได้รับการปรับปรุงเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามตามโครงการปรับปรุง ปอเนาะเป็น โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม พ.ศ. 2508 ปัจจุบันเป็น

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามตามมาตรา 15(1) และ 15(2) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2525 เป็นโรงเรียนที่ทำการสอนทั้งวิชาศาสนาและวิชาสามัญหรือวิชาชีพควบคู่กันไป

จังหวัดอื่นในภาคใต้ หมายถึง จังหวัดที่อยู่ในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย 11 จังหวัด นอกเหนือจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้คือ จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี กระบี่ พังงา ระนอง นครศรีธรรมราช ภูเก็ต ตรัง พัทลุง สตูล และสงขลา

โรงเรียนในภูมิภาคอื่น หมายถึง โรงเรียนที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งอยู่ในภาคอื่น ๆ นอกจากภาคใต้ คือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ ของประเทศไทย

คณะที่ศึกษา หมายถึง คณะวิชาที่นักศึกษาศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำแนกเป็น 5 คณะ 1 วิทยาลัย ได้แก่

- 1) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 2) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
- 3) คณะศึกษาศาสตร์
- 4) คณะวิทยาการสื่อสาร
- 5) คณะศิลปกรรมศาสตร์
- 6) วิทยาลัยอิสลามศึกษา

ระดับผลการเรียน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสม ภาคการศึกษาที่ 2 ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2548